

ЗОРНИЦА.

ЕВАНГЕЛСКО
ПЕРИОДИЧЕСКО
СПИСАНІЕ.

ГОД. 5.

ЦАРИГРАДЪ, ІУНІЙ 1869.

БРОЙ 6.

УСПѢХЪ НА ХРИСТИАНСТВО-ГО.

Много отъ Христіанскы-тѣ Черковы като спятъ дълбоко въ спаніе-то на неученіе-то, на суевѣріе-то и на заблужденіе-то, дивы-тѣ и челоувѣкоядцы-тѣ отъ островы-тѣ на Тихый-тѣ океанъ събуждають ся отъ повыкваніе-то на Евангеліе-то, отхвърлятъ идолослуженіе-то и злины-тѣ които го слѣдватъ, и пригрѣщатъ спасителны-тѣ на Евангеліе-то истинны които проповѣдници-тѣ му проповѣдуютъ на тѣхъ.

Въ Тихый-тѣ океанъ има единъ купъ островы които ся выкатъ Фигійскы. Тѣзи островы открыты быхъ отъ единъ Инглизинъ капитанъ Кукъ на 1743, и сж 225 на чегъ, отъ които около 80 сж населени, които съдържаватъ множество около 300 хыляды душы.

Въ тѣзи островы има топли извори, въ които туземцы-тѣ варятъ ясія-та си. Климатъ-тѣ е повече топлъ, памукъ-тѣ расте саморасль, и оwoщія-та и дървята на горещій-тѣ поясъ ся намѣрватъ тамъ изобилно.

Жители-тѣ ся хранятъ отъ ловъ, отъ рыболовство и отъ оwoщія-та които имъ раждатъ дървя-та изобилно. Повече-то отъ тѣзи островчаны плетуть кѣщи отъ трѣсть и правять единъ видъ платно отъ коръ-тѣ на едно дърво, първо като омекне кора-та добръ у водъ-тѣ : отъ това платно правять единъ видъ прѣстилкы които вързуютъ около кръсть-тѣ си и тѣ сж цѣло облѣкло на мѣжіе-тѣ и на жены-тѣ.

Растъ-тѣ (бой-тѣ) на тѣзи островчаны е по высокъ отъ срѣдень, вратъ-тѣ имъ

дебелъ и голени-тѣ съ дебелы прасета, шаръ-тѣ на кожъ-тѣ мраченъ, а космы-тѣ черны, дългы и кѣдравы.

И два-та пола вансуютъ тѣло-то си и види ся да обычатъ повече червено-то ; любять много свирѣжъ-тѣ и хоро-то, и закачатъ на уши-тѣ си, и много пѣти на нось-тѣ си, украшенія. Раздѣлятъ ся на племена, отъ които всяко има свой-тѣ си началникъ.

Види ся да нѣматъ много знанія за правоученіе. Вѣрватъ въ сѣществованіе-то Божие и въ умилоостивеніе-то на Божественнъ-тѣ правдж чрѣзь моленіе ; употребяватъ обаче и очищеніе-то на грѣхове-тѣ съ моленія и особно съ милостыніжъ.

Толкозь были растлѣни и развратени, щото корабо-началникъ-тѣ Грекъ казува че го было срамъ да опище онуй що видѣлъ да ся прави между тѣхъ. Челоувѣкоядство-то было общо между тѣхъ както и многоженство-то. Имали жрецы и жречицы, но не идоли ; имали и прорицалища които пытали когато имали нужджъ.

Христіанство-то ся въвело въ тѣзи островы на 1835 отъ двама Англійцы священноапостолы, които като стигнѣли тамъ тутакси ся прѣдали въ изучваніе-то на по главный-тѣ языкъ, който слѣдъ много и неумѣрены трудове извършили не само да го научатъ, но и писанъ да го направять и да го съставять тѣй, щото да можътъ да прѣведътъ Свято-то Писаніе на него.

На 1838 стигнѣли още трима священноапостолы въ тѣзи островы и донесли

съсѣ себе си и книгопечатницѣ и потрѣбны нѣща за подвързуваніе книги: а на 1839 начало първо-то печатаніе на Евангеліе-то отъ Марка.

Такова было начало-то, такъва и сръдства-та на въвождане-то на христіанскѣ-тъ вѣрѣ въ онѣзи малки и никакви островы и прѣдъ очи-тъ на свѣтъ-тъ безсилни, но силни при Бога въ обращаніе-то въ христіанство-то, защото въ едно разстояніе отъ 33 лѣта по голѣма-та часть покрѣстили ся, изучили ся мъжко и женско и сега сѣ народъ просвѣщенъ и въ класѣ-тъ на политичны-тъ народы. Дано милостивый Богътвори и наши-тъ умны очи не само да видимъ и да познаемъ сами Евангелскій-тъ пѣть, но и да ся трудимъ съсѣ все сръдце за обращаніе-то на другы-тъ за да стигнатъ обѣщаніото имъ блаженство на този свѣтъ и вѣчно-то блаженство на онзи свѣтъ.

Да не възмизятъ читатели-тъ че Богъ е сторилъ чудо въ обращаніе-то на онѣзи чловѣцы. Не, това чудно слѣдствие произлѣзе отъ просто-то проповѣдваніе на Слово-то Божіе. А вліяніе-то на Евангеліе-то е любопытно върхъ характеръ-тъ и животъ-тъ на онѣзи дивы чловѣцы.

Като повѣрва нѣкой въ Христа първата му работа е тутакси да иде да намѣри водѣ да ся измие добрѣ, като понапрѣдъ нито е зналъ що е чистота, нито е искалъ да е чистъ. Послѣ ся старае да си направи дрехы които да покрыватъ тѣло-то му.

Слѣдъ туй ся хваща за работѣ; като понапрѣдъ е спалъ прострѣнъ деня и ноця и благодаренъ съ онуй което тукъ тамъ е можалъ да намѣри за да ся насыти; а сега е готовъ да работи съ усердіе, да ся труди што съ работаніе-то да си искарува нужды-тъ за живѣніе нѣща.

Като понапрѣдъ не е зналъ що е любовъ или благоутробіе, слѣдъ обращаніе-то си въ христіанство-то, подкача да ся старае за сродници-тъ и пріатели-тъ си, за сиромасы-тъ, за болны-тъ, за проповѣдникъ-тъ и за распространіе-то на христіанство-то въ други области, и приноси споредъ силѣ-тъ си отъ онуй, що му остава за всички тѣзи благородны и чловѣколюбивы прѣдмѣты.

ПРѢДУГОТОВЛЕНИЕ ЗА СМЪРТЬ.

Търговци-тъ когато проваждатъ стоки-тъ си за на вѣтъ, прѣди да излѣзе параходъ-тъ отъ пристанище-то, поставятъ ся да извадятъ една сигуранціѣ (*асфалиѣ*) за тѣзи стоки; што ако бы да потѣне параходъ-тъ или стоки-тъ да ся нѣкакъ поврѣдятъ да можѣтъ чрѣзъ тѣзи сигуранціѣ да упазватъ себе си отъ пагубы. Които прѣзиратъ това и не рачатъ да плащатъ малко-то количество което ся иска за усигуряваніе-то, тѣ сѣ изложены на пагубы и теглятъ много беспокойствія: като чуютъ фученіе-то на бурѣ-тъ тогазъ е късно да отидѣтъ на писалище-то на общество-то и да искатъ сигуранціѣ-тъ на стоки-тъ които сѣ были по напрѣдъ исратены.

Така и ты, о чловѣче, като грѣе слѣнце-то и като е сега сгоднo врѣме, гледай да свършишь онѣзи прѣдуготовленія които сѣ нужды на душѣ-тъ ти прѣди да дойдешъ до рѣкъ-тъ на смъртъ-тъ и прѣди да тя нападне страшна-та бѣда, защото тогазъ ще бѣде късно, и какво още тя ползува ако всички свѣтъ придобыешъ а душѣ-тъ си отщетишь?

ВЪСКРѢСЕНИЕ-ТО.

Язычници-тъ желѣяхъ и сѣтувахъ безъ надеждѣ. Строшенъ стѣлпъ, разбитъ корабъ, кытара на земѣ-тъ лежаща съскѣсаны струны, цѣткова пѣпка смазана и безъ благоуханіе;— тѣзи и други подобны образи бѣхъ. Символи-тъ чрѣзъ които изразявахъ безнадеждѣ-тъ си скърбъ когато смъртъ-та грабнуваше любезны-тъ имъ. Мысль-та че смъртъ-та е порта-та на животъ не дохождаше въ умъ-тъ имъ, за да развесели раздѣляніе-то или да освѣтли гробъ-тъ. Непознавахъ истинѣ-тъ, че гробъ-тъ е само пѣръ-тъ-та и тѣло-то е сѣме-то отъ Бога посѣяно което ще изникне въ бѣдѣщій животъ; че стѣлпъ-тъ не е строшенъ но е прѣнесенъ на друго зданіе и въ другъ градъ за да бѣде стѣлпъ въ Храмъ-тъ на Бога живаго; че цѣтъ-тъ не е смазанъ, но е прѣсаденъ за да ся развие и да цѣвти съ по сладко благоуханіе въ по мекъ пѣръ-тъ и по благорастворенъ въздухъ: че кытара-та не е развалена нито музикалность-та ѣ е изгубена, но ся е турила въ рацѣ-тъ на по искусенъ му-

зикантинъ, който съ небесно искусство знае да извади отъ неѣж такъвѣзи една гармоніѣ койѣто человекъ не бы оцѣнилъ и свѣтъ-тъ не бы развалилъ; всички тѣзи нѣща, язычници-тѣ ги нѣмахъ въ бого-словіе-то си нито въ сѣнища-та си. Скрѣ-бехъ както онѣзи които нѣматъ надеждъ.

А за вѣрний-тъ Християнинъ онова което ся вижда другому да е конецъ-тъ и развала-та на всякъ плодovitость бы-ва истинна-та нейна производителность. Онова което ся вижда като че растопява всяко прѣимущество, изсушава всякъ хубость, разваля всякъ сладость, и съ-крушава всякъ силъ на прозябаваніе-то, това сѣщо-то чрѣзъ което всички тѣзи ся производять отъ недѣятельность и и немощъ да извършватъ работъ-тѣ си и да исполняватъ цѣль-тѣ на сѣще-ствованіе-то имъ на свѣтъ-тъ. Смерть-та като е сама едно зло и едно наказаніе, тя пакъ е Божіе-то орѣдіе за отваряніе-то на най высокы-тѣ свойства и съвър-шенства на сѣществованіе-то ни. . . . Чрѣзъ тъмнинъ става че стигамы видѣ-линъ, чрѣзъ паданіе, възлѣзвамы; чрѣзъ слѣзваніе въ долины-тѣ намѣрвамы пѣ-тъ-тъ си горѣ къмъ безсмертіе-то. Чрѣзъ зима-тѣ е дѣто минувамы въ пролѣтъ-тѣ: чрѣзъ умираніе ставамы живи вѣчно. Вѣчный-тъ, трайный-тъ, безсмертный-тъ животъ само чрѣзъ умираніе ся достига. Животъ-тъ слѣдъ въскръсваніе-то е най высокый-тъ видъ на животъ; най вѣрно-то както и най славно-то безсмертіе. Нѣма вече разсипуваніе, нѣма растлѣніе, нѣма смерть. “Благословенъ Богъ и О-тець на Господа нашего Иисуса Христа който по много-то своѣж милость въз-роди насъ за надеждъ живъ чрѣзъ въскръсненіе-то на Иисуса Христа отъ мър-твы-тѣ за наслѣдіе нетлѣнно, неосквръ-няемо, и не повѣхнуваемо, съхранено на небеса: (1 Петр. 1: 3, 4.)

БЛАГОДѢТЕЛСТВО.

Нѣколко пріятели бѣхъ събрани и отвори ся разговоръ върхъ успѣхъ-тъ който Богъ дава на онѣзи които споредъ силъ-тѣ си спомоществувать за распространіе-то на Божіе-то Слово между всички-тѣ на-роды, какъ онѣзи които даватъ помного за благодѣтельны прѣдметы, Богъ нѣкакъ си ги благославя щото и съразмѣрно съ благо-

дѣнія-та имъ быва и успѣваніе-то имъ въ спечаланіе-то на срѣдства за да распро-страняватъ свои-тѣ благодѣнія по про-странно. Една госпожа която присѣтство-ваше приказа слѣдующе-то като примѣръ на това.

“Имахъ,” рекла тя, “трима братія кои-то бѣхъ съ голѣмъ грыжъ и много вни-маніе въспитани отъ добры-тѣ наши роди-тели. Баща ни и майка ни ся трудехъ да вдѣхнуватъ въ умове-тѣ имъ длѣжность тѣж и привилегіѣ-тѣж що имажъ да съби-ратъ и да спастратъ и да даватъ, всякой отъ своето си, нѣщо за спомоганіе на ра-ботъ-тѣж на блаженный-тъ нашъ Искупитель. “Всякой отъ тѣзи братія имаше една ку-тіѣж въ койѣто пушаше прѣзъ една ду-пкѣж въ покрывъ-тъ, каквы-то пары му ся давахъ даръ. Три-тѣ тѣзи кутии едно врѣме въ прѣносяніе въ нѣкойѣ другъ кѣщъ ся загубихъ, но слѣдъ нѣкое врѣ-ме момчета-та ги намѣрихъ и толкозъ ся зарадувахъ щото рѣшихъ на часть-тъ да ги отворять. Любопытно-то бѣ че па-ры-тѣ въ три-тѣ кутии бѣхъ почти ра-вны, по петь лиры близу.”

“Най голѣмый-тъ ми братъ отдавна же-лаяше да си има часовникъ, и така безъ никакво подвоеніе на умъ-тъ той ту-такси отиде та даде всички-тѣ си пары за единъ часовникъ.

»Вторый-тъ ми братъ бѣше на два ума, той раздѣли пары-тѣ си на два дѣла и единъ дѣлъ употребѣи за свое си удовол-ствіе и другой-тъ дѣлъ даде на едно благодѣтельно общество.

“Най малкый-тъ ми братъ пожертвова всичко; нищо не задържа за свое удовол-ствіе и угожденіе, но доброволно и ра-достно даде всичко за Господа.

“И сега трѣба да ви кажъ нѣщо за подирній-тъ животъ на тѣзи братія. Пра-ви-тѣ, които тѣ тогазъ показажъ, бѣхъ показатели на подирно то поприще въ животъ-тъ на всякого отъ трима-та ми братія.

Голѣмый-тъ влѣзваше въ много тѣргов-скы прѣдпріятія отъ които той очакваше голѣмо богатство, прахоса много пары въ таквызи спекуляци, но въ нищо не спо-лучи, и сега къмъ свѣршеніе-то на единъ дѣлъгъ животъ той е сиромашъ человекъ и отъ нѣколко години насамъ зависялъ е отъ благодѣтелство-то на по малкый-тъ си братъ за живѣніе-то си.

“Вторий-тъ ми братъ не е сиромашъ, но не е ни богатъ, и никога не е былъ доволенъ съ състояние-то си.

“Третій-тъ ми братъ сега скоро ся поминъ. Той остави имотъ сио хыляди лиры, освѣиъ що даде толкозъ свободно и богато дарно за проповѣданіе-то на Евангеліе-то между язычници-тъ и за много други благодѣлны прѣдметы. Въ всяко нѣщо за което ся той заложи Богъ му даваше да успѣе, и така прѣзъ всякій-тъ си животъ той не прѣстануваше да дава свободно и щедро отъ всичко което Богъ бѣ турилъ въ рацѣ-тъ му. Свободно приимаше и свободно и доброволно даваше.”

ЗАРАДИ ОКО-ТО.

За да може чловѣкъ, както и четвероножны-тъ животны, да гледа чисто външны-тъ прѣдметы трѣбва да е око-то мокро и чисто. За това намѣреніе все-мудрый и всеблагый нашъ Създалъ е снабдилъ око-то съ едиъ малкъ жлокъ, (гладъ) или орждіе което прави и отдѣля единъ видъ отъ жидкость, която ся выкасызы които ся простиратъ по всяко-то око и послѣ ся бръшатъ отъ клепацы-тъ, които за това ся затварятъ и отварятъ толкозъ често и ся заносятъ пакъ къмъ вътрешній-тъ жгль на око-то дѣто има отворена трѣба прѣзъ коіж-то слизатъ вътрѣ въ нось-тъ и ся испаряватъ като дойдѣтъ въ осязаніе съ въздухъ-тъ кой-то дышамы, и който като прѣминува прѣзъ нось-тъ въ бѣлый-тъ дробъ стоплюва ся и така е потрѣбенъ за испареніе-то на сызы-тъ които текѣтъ тамъ. Ако не бы были сызы-тъ и клепацы-тъ, щѣхмы да глѣдамы нѣща-та като прѣзъ стькло на коего отгорѣ има прахъ.

Освѣиъ това небесный-тъ нашъ Баща е турилъ по край клепацы-тъ многочисленны космы, за да прѣдвардѣтъ око-то отъ насѣкомы и други нѣща, които бы могли да влѣзѣтъ въ тѣхъ, ако не бы были тѣзи влакна. Во вътрѣшны-тъ краища на мигачы-тъ има още бесчетны малкъ жлобы, които отдѣлятъ едно, елеовидно сѣщество което е потрѣбно да въспира краища-та да не ся трііжѣтъ едно отъ друго, и да държи сызы-тъ вжирѣ подъ клепацы-тъ.

Още благый-тъ нашъ Създалъ е снаб-

дилъ око-то съ четири малкъ рыбицы, съ които може да ся дига нагорѣ и надолу, нацесно и налѣво и около; и таканы избавя отъ трудъ-тъ да обрашамы лице къмъ коіжто странѣ ищемъ.

Но това е нищо като ся сравни съ надестественный-тъ машинисмъ на зрѣноту на око-то. Когато разгледа нѣкой облѣкла-та съ които е обвито око-то, жидкости-тъ които съдържава то, стькло-виднѣ-тъ лещѣ и зѣниці-тъ, прѣзъ които прохода видѣло-то, и зрительнѣ-тъ жилѣ отзадъ прострѣнѣ върхъ коіжто ся начертава образъ-тъ на всякы-тъ нѣща които гледамы, не може да не ся чуди на мудрость-тъ и благость-тъ Божіи и да не е признателенъ за този даръ Божій толкозъ красенъ и толкозъ полезенъ.

Да не ся види странно на дѣца-та когато чуѣтъ, че машина-та на фотографъ-тъ не е друго освѣиъ подражаніе на око. Стькло-то което е прѣдъ машинѣ-тъ прѣдстави стькленѣ-тъ лещѣ, а стьклена-та плоча, върху коіжто ся начертава чловѣческий-тъ образъ, прѣдстави жилѣ-тъ на зрѣніе-то. Онуй що става чрѣзъ фотографіи-тъ, става и чрѣзъ око-то. Чловѣкъ чрѣзъ разумъ-тъ си ползува ся отъ работы-тъ както и отъ естѣственны-тъ законы Божіи въ свѣтъ-тъ.

ПСЕТА.

Родъ-тъ на псета-та съдържава четири особыи вида; родъ-тъ на питомны-тъ псета, онзи на вълчы-тъ, онзи на чакалы-тъ и онзи на лисицы-тъ. Первый видъ на псета-та е най знаменитый-тъ за чловѣка, и за този видъ ще кажемъ нѣщо за научваніе на малкы-тъ наши читатели. Видъ-тъ на псета-та е отъ дивы-тъ и питомны-тъ, Дивы-тъ псета иятъ три разны вида отъ които два-та ся налѣватъ въ Южнѣ Африкѣ и всякога живѣѣтъ на четы. Ловецкы-тъ псета сѣ толко дързостливы и якы, щото нападатъ безъ страхъ не само вързъ дребенъ добытъкъ, но и вързъ говеда и коніе, и производѣтъ голѣмы поврѣды и разоренія въ добытцы-тъ. Въ Вѣсточнѣ Индіи има и третій видъ дивы псета, които живѣѣтъ и тѣ на четы и нападатъ безъ страхъ вързъ всякы-тъ животны и вързъ самы-тъ тигры и львоуе.

Многочисленни видове псета имамы обърнати отъ дивы на питомны; но по главны-тъ отъ тѣхъ сѣ куче-то отъ *Тибетъ ловецко-то* (което ся казва общо хартъ или хартка), *Американско-то булдока*, *пастырско-то* или *овчарско-то* и други по малки и по разны видове, които за съкращение не поменуваме.

Отъ всички-тъ животны, които е създалъ Богъ за потребъ на чловѣка, куче-то ся види да е най вѣрно и по нераздѣлимъ другаръ на чловѣка. Ако ни допускавахъ кратки-тъ прѣдѣли на листъ-тъ ни, могли бы да кажемъ много добры повѣствованія за вѣрность-тъ и мудро-то поведение на това благородно животное, което бива много пати толко прѣдано на господаря си, щото кога умре той, не яде нищо и прѣдпочита по добръ да умре неже да остане въ рѣцѣ-тъ на друго. Но колко бесчеловѣчно и начителскы употребявать мнозина и най много дѣца-та този вѣренъ другаръ на чловѣка, съ бой и различни маки, като съ кротость могатъ да го научатъ да прави много работы достойны за чужденіе. Приказва ся въ исторіи-тъ че едно куче было научено да ходи на едно съ добыцы-тъ на господаря си като идѣтъ на пашѣ, и кога гы докарвало вечеръ у дома, да зема сѣдъ, да изважда вода изъ gyrанъ-тъ, да гы напоюва, да гы вкарва въ кошарѣ-тъ имъ, да имъ турѣ на всяко соразмѣръ-тъ му хранѣ, и като излѣзе да затвара врата-та на кошарѣ-тъ.

ИХНЕВМОНЪ.

Ихневмонъ-тъ е чудно животное, не само по видъ-тъ но и по начинъ-тъ на живѣніе-то си; намѣрва ся най много въ Египетъ, и едрина-та му е колкото величина-та на единъ сръдній коткѣ, и храни ся съ птицы, гадове и мышки, и за това е много полезенъ на чловѣка въ земѣхъ каквато е Египетска-та, дѣто тѣзи животны ся намѣрватъ много; а особно е полезенъ да възбрънява голѣмо-то наращение на крокодилы-тъ, защото издирва и пояжда яйца-та имъ които крокодилы-тъ заравятъ по брѣгъ-тъ на рѣкѣ-тъ.

Ихневмонъ-тъ е бытъ единъ отъ много-то прѣдмети на които Египтяны-тъ сѣ служили като на богове, за благодарѣніе-то което имъ правятъ Ихневмонъ-тъ като

съсыпвалъ и пояждалъ яйца-та на крокодилы-тъ, които причинявали и причиняватъ още голѣмы пагубы въ тѣзи земѣхъ, за това тѣ като не дрзновали да гы убійтъ кланяли имъ ся като на богове. Колко смирява и унижава чловѣка невѣдѣніе-то на истинѣ-тъ? и колко суевѣрство-то и заблужденіе-то правятъ господаря на земѣхъ-тъ по доленъ и отъ самы-тъ присмыкающи ся! (ползѣщи)

Ихневмонъ-тъ може да ся укроти, и тогазъ става като къшна котка и чисти къщѣ-тъ отъ мышки-тъ; но като прави това, не гледа като за лошо и безмѣстно да наглежда и положъ-тъ на кокошкы-тъ и да испояжда яйца-та имъ, които сѣ потребны само за господаря му. Услаждатъ му ся много и пилета-та, за туй пагуба-та който причинява въ къщѣ-тъ е много по голѣма отъ онѣзи който правятъ мышки-тъ, заради които го употребявать.

Въ Индіѣ го употребявать за истребление на гущеры-тъ и на голѣмо-то множество змій: а е толкозъ искусенъ въ тѣзи работѣ и толкозъ мажественъ, щото напада и върхъ самы-тъ най ядовиты змій, но всякогы внимае да гы хваща за вратъ-тъ за да не могатъ да го ухапѣтъ. А когато ся случи да бѣде ухапанъ отъ нѣкойъ ядовитѣ змій, тогази тича незабавно та изравя и изважда нѣкакъвъ корень който му дѣйствиува като цѣръ, и тѣй ядъ-тъ отъ змій-тъ не поврѣжда го. Далъ му е Богъ естественъ мудрость за да може да прѣдупазва животъ-тъ си отъ ядовиты-тъ змій.

— Добры-тъ дѣла на чловѣка уподобявать ся на лозѣ (хасма). която макаръ че не подпирѣ къщѣ-тъ, кыти ѣхъ обаче

Прочутый-тъ метеорологъ (въздухумѣритель) отъ градъ-тъ Бруклінъ срещъ Новъ Йоркъ ималъ куче което былъ научилъ да го събужда всякой чясъ прѣзъ ноцъ-тъ, тутакси като чуало че дрънка часовникъ-тъ, за да записва на значенія-та на барометрътъ и на термометрътъ.

— Прѣзъ мѣсець Априлій единъ голѣмъ параходъ. Сантіаго, ся е строшилъ, и потъналъ въ проливъ-тъ Маджелоновъ; освѣтъ пассажиры-тъ отъ който много заминѣли, и 400.000 Лиръ въ сребро, и поща-та сѣ ся загубили.

Индийка майка.

Гледайте, читателки мои, тѣзи картинкѣ, и виждате можете ли да проумѣете що прави тази майка съ дѣтенце-то си което държи въ рѣцѣ. Може да е мѣчно за васъ да вѣрвате когато ви кажѣ какво прави тя тамъ. Тя е една Индйика майка. За злѣ честь споредъ нейното мнѣніе, родило ѝ ся *женско дѣтенце*. Ако было мѣжско тогазы всички-тѣ ѝ съсѣдки бы дошли да ѝ честитятъ и донесли бы и жито, сладки питы, захарчета и други дарове съ думы-тѣ “Да е живъ сынъ-тѣ ти”, и пр. Но сега малко-то и невинното дѣтенце, понеже е женско, не приима никаквѣ честь, и окаянна-та майка, като размышлява за своѣхъ-тѣ скѣрбниѣ часть въ животъ-тѣ притѣсняема и прѣзирана отъ жестокий-тѣ и нечувствителный-тѣ си мѣжъ, и като че мысли сѣщо ще бѣде и съ това мило дѣтенце ако живѣе, най сетнѣ тя толкозы ся распаля щото да потѣпче и да унищожи майчини-тѣ си чувства и да рѣши за подобръ да пожъртува тойзи новодобытый животъ за да го отърве отъ бѣдѣщи-тѣ злины.

И тѣй тя отива при святѣхъ-тѣ рѣкѣ Гангъ, (коѣхъ тамошни-тѣ обожаватъ и ся кланятъ на неѣхъ и на страшны-тѣ крокодили които живѣѣтъ въ неѣхъ,) и като изрича нѣкои думы като молбѣ за умиловивеніе-то на богыниѣхъ-тѣ, безъ да дѣрзне да погледне едниѣхъ усмыхнѣто-то лице на дѣтето, да не бы да ся възроди пакъ майчина любовь и да ѣхъ отвѣрне отъ намѣреніе-то ѣ, тази злочеста майка хвърля дѣте-то въ водѣхъ-тѣ! Скоро ся подава тамъ грозна-та глава на крокодилъ-тѣ, който отвара широко-тѣ си уста пълны съ остры зѣбы, та погълта дѣтенце-то и не ся вижда вече.

Какво ужасно зрѣлище! Но да попытѣмы сега кое е що прави ваше то състояніе да е подобро отъ състояніе-то на толко-

зи миллионы ваши сестры въ Индйѣхъ? Желалъ быхъ всяка майка и всяка мома, която прочита тѣзи статіѣхъ да мысли за това и да бѣде увѣрена че е задължена на Христіанскѣхъ-тѣ религіѣхъ за освобожденіе-то си отъ таквозѣ заробително и убійственно суевѣріе. Само въ Христіанскы-тѣ народы женскыи-тѣ полѣ приима онова почитаніе и онова нѣжно пригледваніе отъ мѣжіе-тѣ за което Богъ го е създалъ. Мыслите ли вы нѣкога за сестры-тѣ си въ Индйѣхъ които страдатъ потѣнѣли въ язычески суевѣрія? Какво правите вы за тѣхъ? Молите ли ся Богу за тѣхъ? Идва ли ви на умъ по нѣкогаши че и вы можете да сторите по нѣщо за тѣхното просвѣщеніе и за обращаніе-то имъ къмъ Господа Исуса Христа? Пытате ли, “Ами какво може една Българка да помогне на едниѣ язычески Индйѣхъ”? Когато съ петь гроша ся купува едно Евангеліе и когато има благородны самоотвергливы жены отъ ваши-тѣ сестры, ако и да сѣ не отъ Българскыи народъ, които сѣхъ прѣзирали свое-то спокойствіе и сѣхъ отишли тамо да поучаватъ на тѣзи бѣдны майкы спасителны-тѣ истины на Евангеліе-то, съчувствуете ли вы тѣмъ? Поменуваме ли ги въ молитвы-тѣ си? Попытахе ли себе си нѣкогаши, “защо да не пратѣхъ и азъ поне едно Евангеліе тамъ за просвѣщеніе-то на онѣзи сестры които сѣдѣтъ въ тынниѣхъ-тѣ и въ смъртѣхъ-тѣ сѣнѣхъ.”?

Но сега ще мя простите ако ви забѣлѣжѣ едно нѣщо което е до васъ малко по близу отъ Индйѣхъ. Нѣма ли и между васъ мѣничеѣхъ нѣкой остатѣкъ отъ сѣщѣтѣхъ тѣзи идеѣхъ за малкы-тѣ дѣца която е накарала онѣзи майкѣхъ да хвърли дѣте-то си въ рѣкѣхъ-тѣ да го изядѣтъ крокодили-тѣ? Нѣма ли нѣкаква разлика въ тонъ-тѣ съ който съсѣдки-тѣ изричатъ обыкновенно-то поздравеніе “Да е живо;”

Не е ли друго като е женско а друго като е мѣжко? А то право ли е? Угодно ли е Богу, който е Податель-тѣ на животъ?

Пакъ не намѣрватъ ли ся нѣкои майкы които ако и да не смѣятъ да уморятъ тѣзи които Богъ е имъ далъ, пакъ быхъ ся радвали да ся отървѣтъ отъ тѣхъ? Не могъ де не забѣлѣжѣ тука едно нѣщо което ми направи едно много жалостно впечатленіе.

При една скелѣ край Дунавъ чакахъ за да влѣзѣ въ Нѣмскый-тъ параходъ. Доста много пѣтници излизахъ, а между други една хубава „алафранка“ облѣчена жена която носяше въ рѣцѣ едно дѣтенце около десетимѣсечно. Малкы-тъ дѣца вынѣгы привличать вниманіе-то ми, и като гледахъ туй хубаво дѣте и нагызденѣ-тъ му майкѣ, мисляхъ че трѣба да е тя нѣкоя Нѣмцойка. При излѣзване-то като бѣхъ на мостъ-тъ и азъ бѣхъ до тѣхъ близу, навалица-та отъ задъ гы поблѣснѣ малко и дѣтенце-то уплашено помръднѣло малко и капела-та паднѣла отъ главѣ-тъ му долу на дѣски-тъ. Майката ся наведе та зѣ капелѣ-тъ и ѣхъ наложи на дѣтенце-то, но мислѣте сега какво бѣ моето удивленіе като ѣхъ видѣхъ че удари тя силно еднѣжъ дваждъ дѣтето, и послѣ извика на Българскы тѣзи думы: „Щѣ тя убійѣ“, и гнѣвъ-тъ който ся явеше на лице-то ѣ показваше че имаше въ сърдце таквызи чувства които съотвѣтствуваха на заплашителны-тъ ѣ думы.

Никога не ми ся е видѣла жена така грозна както ми ся видѣтя въ онзи часъ. Да бѣ имала тя еднѣ личнѣ хубостъ като на Артемидѣ невъзможно бѣ за мене да имамъ за неѣ никакъвъ почетъ. Найбрѣчката сгърбена и безъ жѣбы баба селянка, която боса дохожда пеша на пазаръ-тъ е хыляды пѣти по хубава отъ неѣ. Каква майка е тя, помислихъ азъ, като порастне дѣте-то ѣ, какъвъ чловѣкъ ще стане? Какви граждани ставатъ дѣца-та отъ таквызи майки?

Да не мислите че азъ това пишѣ както за укореіе на Българкы-тъ — Не. Слава Богу не ся намѣрватъ много таквызи майки въ Българіѣ; но азъ тѣзи еднѣ видѣхъ, и вы може да сте видѣлы още други. Дано по скоро бы исчезнѣлы всичкы таквызи примѣри измежду Българскый-тъ народъ както и отъ всякой другъ народъ!

ИНСТИНКТЬ-ТЪ У ЖИВОТНЫ-ТЪ.

Разны събытія, явны и на самый-тъ повърхностенъ разгледатель, правятъ ны да отдаваме на много отъ животны-тъ таквъжъ зарѣ на разумѣіе каквато гы води да употрѣбаватъ срѣдства за извършване на намѣренія, не трѣба, обаче, да не знаемъ че прѣдѣль-тъ, който гы различава отъ чловѣческый-тъ родъ, е ши-

рокъ и непроходимъ. Макаръ че нѣкои отъ животны-тъ подъ едно голѣмо стараніе на чловѣка, образуватъ много полезны навикновенія, но нѣматъ срѣдства да прѣподаватъ тѣзи прѣимущества на потомцы-тъ си; не сѣ способны да улучшаватъ родъ-тъ си.

Родъ-тъ на слонове-тъ, на псета-та и на коніе-тъ е истый споредъ знанія-та и естественны-тъ дарованія, каквыто сѣ были и прѣдъ хылядо години, нѣщо което ако и да е тѣсно свързано съ недостаточество-то на языкъ, не може обаче никакъ да ся отдаде това на языкъ-тъ. Това недостаточество трѣба да ся разгледа като второстепененъ знакъ на ограничени-тъ прѣдѣлы въ които Създатель-тъ е оградиъ умственны-тъ имъ силы, защото има животны на които языци-тъ сѣ способны да произносятъ рѣчи.

Животны-тъ не сѣ способны за по высокы обученія на умъ-тъ, сирѣчь да разсѣждаватъ и да разглеждатъ, освѣнъ сѣ единъ краткъ начинъ дѣто размышляватъ. За тѣло-то си нѣматъ нуждѣ за дрехы, нито за хранѣ-тъ си нуждѣ за готвеніе. Ходеніе-то на два крака толкозъ прилично на словесны-тъ, странно е на по голѣмѣ-тъ часть отъ животны-тъ. Израженія-та на гласъ-тъ имъ, ако и да сѣ понятны, далечъ сѣ обаче отъ членны-тъ произношенія на чловѣческый-тъ гласъ. А най вече, като сѣ подъ естествено-то Божіе Правленіе, и ся покоряватъ слѣпо на законы-тъ му, не могатъ да познаѣтъ и да служатъ на Създателя си. Нѣматъ жрѣбіе или дѣлъ въ нравствен-но-то му правленіе. Нѣматъ законъ на правдѣ написанъ на сърдца-та имъ и отвѣтственность за прѣстъпленіе. Не подлежатъ на сѣдъ, въ сѣдилище-то на Божіѣ-тъ правдѣ.

Споредъ простѣ-тъ имъ направѣ, види ся невъзможно да каже нѣкой довольно право за совѣсть-тъ и умственны-тъ имъ силы; но не можемъ да вѣрваме че, духъ-тъ имъ е създаденъ безсмъртенъ. Свято-то Писаніе не само неподтвърдява таквъжъ идеѣ, но ся види че е и противно на таквыжъ мнѣнія. Писаніе-то казва че духъ-тъ на скотъ-тъ слѣза въ земѣ-тъ, а духъ-тъ на чловѣка възлиза на горѣ, и говори съ особно изясненіе за скотове-тъ, които погынуватъ.

СТИХОТВОРЕНІЕ.

СЛАВНА-ТА ЗЕМЯ.

И—мамъ От-ца азъ въ слав-нѣ-тѣ зе-мѣ : И—мамъ От-ца азъ въ слав-нѣ-тѣ зе-мѣ :

О—тецъ ми вы-ка, не-го тамъ Ще ви-дѣхъ въ слав-нѣ-тѣ зе-мѣ

Е-то, пѣт-никъ сѣмъ азъ къ-мъ о-нѣхъ зе-мѣ : Е-то пѣт-никъ- сѣмъ азъ къ-мъ о-нѣхъ зе-мѣ :

О—тецъ ми выка, не-го тамъ Ще ви-дѣхъ въ слав-нѣ-тѣ зе-мѣ.

1

Имамъ Отца азъ въ славнѣ-тѣ земѣ :
 Имамъ Отца азъ въ славнѣ-тѣ земѣ :
 Отецъ ми выка, него тамъ
 Ще видѣхъ въ славнѣ-тѣ земѣ.
 Ето, пѣтникъ сѣмъ азъ къмъ онѣхъ земѣ :
 Ето, пѣтникъ сѣмъ азъ къмъ онѣхъ земѣ :
 Отецъ ми выка, него тамъ
 Ще видѣхъ въ славнѣ-тѣ земѣ.

2

Имамъ Спаситель въ славнѣ-тѣ земѣ
 Имамъ Спаситель въ славнѣ-тѣ земѣ
 Спасъ мой ми выка, Него тамъ
 Ще видѣхъ въ славнѣ-тѣ земѣ.
 Ето пѣтникъ сѣмъ азъ къмъ онѣхъ земѣ.
 Спасъ мой ми выка, Него тамъ
 Ще видѣхъ въ славнѣ-тѣ земѣ.

3

Имамъ вѣнецъ азъ въ славнѣ-тѣ земѣ.
 Иисусъ ще ми вѣчае тѣмъ
 Съ вѣнецъ-тѣ въ славнѣ-тѣ земѣ.
 Ето пѣтникъ сѣмъ азъ къмъ онѣхъ земѣ
 Ето пѣтникъ сѣмъ азъ къмъ онѣхъ земѣ.
 Иисусъ ще ми вѣчае тамъ
 Съ вѣнецъ-тѣ въ славнѣ-тѣ земѣ.

4

И васъ да видѣхъ въ славнѣ-тѣ земѣ,
 И васъ да видѣхъ въ славнѣ-тѣ земѣ.
 И всинца съ радость спаса тамъ
 Да хвалимъ въ славнѣ-тѣ земѣ.
 Ето пѣтникъ сѣмъ азъ къмъ онѣхъ земѣ.
 Ето пѣтникъ сѣмъ азъ къмъ онѣхъ земѣ.
 И всинца съ радость спаса тамъ
 Да хвалимъ въ славнѣ-тѣ земѣ.